

НОВОТВОРИ-ІМЕННИКИ В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ МЕДІАПРОСТОРІ (ЛЕКСИКА МАЙДАНУ)

Палайда В.

Національний університет «Львівська політехніка»

Інститут права та психології

Кафедра журналістики та засобів масової комунікації

vita.palaida@gmail.com

Науковий керівник – **Голубінка Н. І.**, старший викладач кафедри української мови Національного університету «Львівська політехніка»

Найбільшу групу з-посеред лексичних неологізмів у рамках тематичної групи «Лексика Майдану» становлять іменники. Інтенсивне їх творення спричинене потребою називання осіб, предметів, явищ. У словотворенні неологізмів-іменників визначальне місце належить **суфіксації**. Саме за її допомогою відбувається не лише номінація нових понять, а й емоційно-експресивне та стилістичне маркування новотворів.

З-посеред іменників переважають назви осіб, що виникли за участю продуктивних суфіксів **-ик, -ач, -ець, -ист/-іст, -атор, -к** на означення діяча – за професією, характером поведінки, поглядами, видом занять, за належністю чи прихильним ставленням до певного ідеологічного, суспільно-політичного напрямку: *майданівець, євромайданівець, автомайданівець, антимайданівець, протестувальник, силовик*.

Важливою тенденцією у мові публіцистичних текстів є активізація суфіксального творення іменників на основі іменників власних назв, переважно прізвищ і назв організацій та аббревіатур: *беркутівець, беркутня, беркутівень, беркутята, азаровщина*.

Аналіз текстів мас-медіа засвідчив продуктивність творення нових іменників способом **основоскладання** в поєднанні з суфіксацією: *Євромайдан, «єврохохли», євроборщ, Автомайдан, міні-майдан, Євроланцюг, європауза, єврозакон, європіаніно, європровокація, ЄвроУкраїна, Євровреволюція, євролюбов, єврофлешмоб, євробалкон* та ін.

Серед іменників-новотворів тематичної групи «Лексика Майдану» відзначимо і деривати, утворені префіксальним способом словотворення, зокрема із використанням препозитивних формантів **анти-, контр-, пост- і після-**: *антимайдан, контрмайдан, післямайдання, постмайдання*.

Окремою лексичною групою виділяємо **інтернет-меми**, які з'явилися у результаті спонтанного розповсюдження інтернетом певної інформації всіма можливими способами (електронною поштою, в месенджерах, форумах, блогах тощо). До такого розповсюдження від одного інтернет-користувача до іншого схильна не будь-яка інформація, а тільки та, що яким-небудь чином залишає багатьох користувачів небайдужими до неї:

- «йолка» – відома обмовка колишнього Президента України Віктора Януковича, який на нараді протягом десяти секунд не зміг згадати слова «ялинка». Цей інтернет-мем був дуже поширений в українському сегменті Інтернету. Через цю обмовку «йолкою» також називають новорічну ялинку, що була встановлена з нагоди Нового 2014 року на майдані Незалежності, а потім і каркас цієї ялинки, який простояв до 14 серпня 2014 у зв'язку з подіями Євромайдану;
- «бімба» – інтернет-мем, слово із лексикону М. Азарова, яке стало активно використовуватися після неодноразового закриття центральних станцій метро Києва під час Євромайдану через неодноразове псевдозамінування станцій метро «Хрещатик» і «Майдан Незалежності»;
- «куля-в-лоб» – прізвисько Арсенія Яценюка, яке він отримав після відомого виступу на Майдані. Інтелігентний Яценюк, будучи одним із лідерів опозиції під час Євромайдану, намагався доповнити свій образ не властивою йому революційністю та агресією, але ці спроби не мали успіху.

Отже, мова новітніх мас-медіа засвідчує високий рівень динамізму сучасного українського словотворення. На шляху до утвердження в мові нових одиниць постає важливий чинник часу, який має перевірити кожну з них на функціональну придатність.

Література

1. Пономарів О. Д. *Стилістика сучасної української мови: Підручник*. К. : Либідь, 1993. 248 с.

2. Сербенська О. А., Волощак М. Й. *Актуальне інтерв'ю з мовознавцем: 140 запитань та відповідей*. К.: Вид. центр «Просвіта», 2001. 204 с.

3. Джерельною базою роботи стала картотека (загальна кількість одиниць – 266), укладена на матеріалі публікацій у газеті «День» (хронологічні рамки – 21 листопада 2013 року – 28 лютого 2014 року) про події, що відбувалися на Майдані впродовж Революції Гідності.